

Pyhäkön Lamppu

Helgedomens Lampa

*”Eikä Jumalan lamppu
ollut vielä sammunut” 1. Sam 3:3*

Suomen Luther-säätiön tiedotuslehti 5/2014

RISTISAATOSSA

✍ JUHANA POHJOLA

Luther-säätiön 15-vuotisjuhlavideossa Ristisaatossa kuvataan tiemme säätiön perustamisesta Lähetysshiippakunnan muodostamiseen. Video ei tavoittele suurimman kirkollisen mielensäpahoittajan mediapalkintoa. Se kuitenkin kertoo ristin ja riidan kautta lähikirkkohistorian kehityksen. Se ei niinkään selvitä perustyötämme seurakunnissa, vaan taustoittaa kirkollisen hätätilan perusteella tekemiämme ratkaisuja. Ristisaatossa haluamme edelleen kulkea, mutta taistelu Suomen ev.lut. kirkossa on osaltamme pitkälti jo käyty. Mil-laisten haasteiden keskellä sitten Lähetysshiippakunnan arjessa kuljemme jatkossa? Nostan esille kolme seikkaa.

Ristisaatto ja maallikkovastuu. Juhlavideon ristisaatto liittyi konkreettisesti pappisvihkimyksiin. Paimenvirka evankeliumin ravitsemisvirkana onkin luovuttamaton osa seurakunnan elämää. Kysymys Jumalan sanaan pitäytyvien ja ihmisiä rakkaudella palvelevien paimenten saamisesta on ollut ja on myös jatkossa keskeistä seurakuntien hyvinvoinnille. Seurakuntien toiminnan, kasvun ja leviämisen kannalta on kuitenkin ratkaisevaa, että me yhdessä löydämme tavat, joilla maallikoittemme innostus, osaaminen ja lahjat saadaan entistäkin paremmin käyttöön.

Voidaksemme toimia aidosti lähe-tyksen palveluksessa Lähetysshiippakunnan tulee olla maallikkoliike! Tämä ei tarkoita pappien ja maallikoiden kutsumusten sekoittamista. Onhan sanottu, että papin vastuulla on täyttää saarnatuoli, seurakuntalaisten koko kirkkosali. Se merkitsee sitä, että osaamme ravita, kutsua ja valtuuttaa seurakuntalaisia niin, että he sisäistävät hengellisen paikkansa ja vastuunsa seurakunnan asioiden hoidosta ja uusien ihmisten kutsumisesta. Kivitalojen ja muhkeiden säästötilien puuttuessa evankeliumin lisäksi meidän ainut voimavaramme on seurakunta-

laisemme. Toiminnallinen kohtalonkysymyksemme onkin, miten osaamme tätä suurta lahjaa ja resurssia käyttää.

Ristisaatto ja uusi sukupolvi. Juhlavideo kuvaa kirkkotaisteluja. Kriisien hyvä puoli on, että silloin joutuu selvittämään asiat itsellensä perusteellisesti. Työnäyn yhdessä löytäneillä ja siitä taistelua käyneillä on helpompi kulkea samassa ristisaatossa. Osaammeko siirtää hengellisen perinnön uudelle sukupolvelle, joka ei ole käynyt läpi synnyttämisen tuskaa? Siihen voimme pyrkiä siten, että jumalanpalvelus on todella lapsillemme elämänä ja seurakunta nuorillemme kotina. Tämän eteen tulee vanhempien ja seurakuntien rukoil- len ja kärsivällisesti nähdä vaivaa niin opetuksen ja esimerkin kuin yhdessä monenlaisen jakamisen ja tekemisen kautta. Tällöin on mahdollisuus, että lasten aikuistuesssa opiskelujen, muuton ja avioliiton solmimisen jälkeenkin he haluavat yhä kulkea Kristuksen yhteydessä samassa ristisaatossa seurakunnissamme.

Ristisaatto ja ristin sanoma. Tärkein kysymyksemme on aina se, että ristin Herra näkyy selvänä ja kuuluu kirkkaana kaikessa työssämme. Ilman sitä paraskin toimintamme on vain inhimillistä puuhastelua ilman Pyhän Hengen siunausta ja voimaa. Risti on Jumalan pyhän totuudellisuuden ja palavan rakkauden suurin ilmentymä. Kun olemme korostaneet kristillisen opin tärkeyttä, monille Lähetysshiippakunta näyttäytyy kylmänä oikeassa olevien ja tarkasti valikoitujen linna-keena. Jos ja kun risti on kaikkia varten, eikö meidän tule olla avoimia kaikenlaisille ihmisille, joilla on myös kaikenlaisia ongelmia ja kysymyksiä? Miten osaisimme käytännössä elää niin, että Lähetysshiippakunta ristisaatossa kulkevana onkin varsinainen *Tulkaa kaikki -liike*? Mutta samalla tiedämme, että risti on aina loukkaus maailmalle ja itsekkäälle luonnollem-

me. Risti kutsuu uskomaan ja seuraamaan ristin Herraa hänen sanansa viitoittamaan suuntaan. Siksi ristisaatossa kulkevana haluamme olla myös *Uskokaa kaikki -liike*. Haluamme rakentaa apostolisen uskon ja luterilaisen opetuksen järkähtämättömälle perustalle. Valtava haaste seurakunnille on siten se, miten samanaikaisesti kohdata ihmisten elämän rikkinaisuus ja pitää kiinni Raamatun opetuksen kokonaisuudesta, miten olla avoin kaikille ja säilyttää raamatullinen ehtoolliskäytäntö, miten olla ehdottoman rakkaudellinen ja tinkimättömän totuudellinen, miten viestittää: Tulkaa kaikki omistamaan kaikki Herran sanat!

Ristisaatossa kuljemme, koska sillä tiellä pääsee perille. Ristisaatossa kuljemme, koska vain ristin veren suojassa saamme armon. Ristisaatossa kuljemme, koska vain ristin valossa voimme nähdä usein repaleisen ja hankalankin saattoväen rakkaina sisarina ja veljinä. Ristisaatto matkaa aina heikkoudessa, mutta sille on annettu ihmeelliset lupaukset: *Kiitos olkoon Jumalan, joka aina kuljettaa meitä voittosaatossa Kristuksessa ja meidän kauttamme joka paikassa tuo ilmi hänen tuntemisensa tuoksun* (2.Kor.2:14).

LUTHER-SÄÄTIÖ VIISITOISTA VUOTTA

✍ EERO PIHLAVA, ERKKI PITKÄRANTA 📷 EEVA PITKÄRANTA

Suomen Luther-säätiön perustamisesta on kulunut viisitoista vuotta. Merkkipäivää juhlittiin Helsingissä 24.10. yli sadan vieraan läsnäollessa. Luther-säätiö perustettiin hengelliseksi uudistusliikkeeksi, jonka toiminnan tarkoituksena oli rakentaa Suomeen jumalanpalvelusyhteisöjen verkosto. Tänä päivänä säätiön ensisijainen työnäky on tukea seurakuntia Suomen evankelisluterilaisen lähetys-
hiippakunnan taustajärjestönä.

Merkkipäivän juhlassa julkaistiin dokumentaristi Matti Reinikan tekemä 15-vuotisjuhlavideo *Ristisaatto*. Video on yleisön katsottavissa Lähetyshiippakunnan internet-sivuilla. Teos käsittää kuvamateriaalia vuodesta 2002 alkaen ja kuvaa säätiön historiaa julkista keskustelua herättäneiden asioiden kautta. Teoksen pääosassa ovat työntekijöiden haastattelut.

Luther-säätiön dekaani Juhana Pohjola haastatteli juhlassa videon tekijää. Matti Reinikka on tunnettu suomalainen dokumentaristi, jonka viimeisin suuri teos *Musiikkitalo - alkusoitto* voitti pääpalkinnon vuonna 2013 Montrealissa kansainvälisellä taidedo-

kumenttifestivaalilla. Reinikka totesi olevansa helpottunut videon valmistuttua ja onnellinen saadessaan seurakunnan evankeliumiin liittyvää työtä. Reinikka totesi myös, että Luther-säätiön ja Lähetyshiippakunnan historiaa olisi mielenkiintoista lähestyä seuraavaksi mm. pastoreiden vaimoja haastattelemalla.

Luther-säätiön juhlaan oli saapunut

vieraita Seinäjokea ja Kajaania myöten. Juhlavieraiden joukossa oli myös säätiön ensimmäisen puheenjohtajan Simo Kivirannan leski Kirsti Kiviranta, jonka kotona Luther-säätiö perustettiin 24.10.1999.

- Tilaisuus oli todella hieno kokemus. Illan kruunasi Ristisaatto-video, jonka olen katsonut juhlan jälkeen kaksi kertaa, Kiviranta sanoo.

LÄHETYSHIIPPAKUNNAN PINSSI

Pinssissä on hiippakunnan vaakuna. Se kertoo koinoniasta, siitä, että messussa ehtoollisen vietossa ehtoollismaljan viinissä ja ehtoollisleivässä Jeesus Kristus tulee salaperäisellä tavalla nähtäväksemme ja nautittavaksemme hengellisen läsnäolon lisäksi aineellisesti. Pinssin voi panna vaatteeseen, laukkuun tai vaikkapa auton häikäisysuojaan. Pinssi luokoon yhteyttä ja johtakoot meidät tunnustamaan Kristusta. Myyntitulot menevät lyhentämättömänä hiippakunnan seurakuntien hyväksi. Kukin seurakunta saa myydä pinssiä oman toimintansa tukemiseen. Pinssiä voi myös tilata hiippakunnan toimistosta (050 5225 855, kanslia@lhp.fi) hintaan 10€/kpl+ postikulut.

Sisällys 5/2014

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Uutisia
- 4 Taivas maan päällä?
- 6 "Pyhityksen perustana on vapaus"
- 8 Miksi messun muoto ei ole yhdentekevä asia? osa I
- 9 Kuinka kutsua seurakuntaperheeseen?
- 10 Epafra - palvelija seurakunnan hyväksi

- 11 Kirjaesittely: Kaksi naista - yksi usko
 - 12 Allhelgona
 - 13 Svenskspråkiga gemenskapsdagar i Vasa
 - 14 Miksi meidät sovitit?
 - 15 Hartaus
 - 16 Surun läpi uusiin päiviin
- Kannen kuva: kattomaalaus Milanon Pyhän Bernardin kirkosta

TAIVAS MAAN PÄÄLLÄ?

MAILIS JANATUINEN

Kysyin kerran muutamalta murrosikäiseltä nuorelta, mitä heille tulee mieleen sanasta ”taivas”. Eräs avioerolapsi vastasi kuin pyssyn suusta: ”Koti!” Pala nousi kurkuuni, kun tajusin, mitä tuo kahden kodin välissä sukuloiva poika tarkoitti: taivas on paikka, missä toivon mukaan ollaan kaikki taas yhdessä, ja mistä ei koskaan enää tarvitse lähteä pois.

TAIVAS ON JUMALAN TAIVAS

Taivas on toivomme määrä, laulamme vanhassa hengellisessä laulussa, mutta itse asiassa taivaasta puhutaan Raamatussa siinä merkityksessä hämmästyttävän vähän. ”Taivas on Jumalan taivas, mutta maan hän on antanut ihmisen lapsille”, sanoo psalmikirjoittaja (115:16). Oikeastaan taivas onkin Raamatussa ennen kaikkea se paikka, missä Jumala asuu ja missä hänen valtaistuimensa sijaitsee.

Maan periminen – eikä taivaaseen pääsy – on Raamatun läpäisevä suuri teema. Ihminen luotiin maasta, materiasta. Maa (adama) ja ihminen (adam) kuuluvatkin erottamattomasti yhteen. Pilven reunalla istuminen ja harpun soittaminen ei varmasti tunnu kenestäkään ihmisestä houkuttelevalta tulevaisuudenkuvalta.

Raamatusta löytyy esimerkkejä uskovista, jotka temmattiin ylös taivaaseen, esimerkkinä mainittakoon Henok ja Elia. Ihminen ei kuitenkaan voi koskaan rakentaa sinne omaa portaikkoa. Ei, Herran itsensä on astuttava alas taivaasta,

ennen kuin taivaan ja maan kohtaaminen on mahdollista. Ensimmäisiä kertoja se tapahtui syntiensä seurausiksi pakenevalle Jaakobille tämän nukkuessa kivi päänsä alla Betelissä. Siinä paikassa Jaakob kuuli Herran äänen ja näki ”Jumalan huoneen ja taivaan portin”. (1.Ms.28:17.) Sama portti on syntiselle vieläkin avoina siellä, missä oikea Jumalan huone sijaitsee.

Kaikki eivät silti pääse taivaaseen. Maailma on täynnä niitä Baabelin tornin rakentajia, joille Jumalan avaama ovi ei kelpaa. Nämä rakentajat tahtovat valloittaa taivaan rynnäköllä osoittaakseen, että se on tyhjä, ja ihminen itse on kaiken mita. Sellaisia torneja on rakennettu maan päälle luke mattomia – ja rakennetaan parhaillaankin.

IHMISEN PAIKKA – LUVATTU MAA

Luotuaan tämän Telluksen Herra istutti sen päälle ihanan puutarhan, jossa ensimmäiset ihmiset saivat kokea täydellisen onnen. Sinne heidän jälkeläisensä ovat sitten kaivanneetkin maailman sivu. Jokainen kulttuuri tuntee tavalla tai toisella vetoa paratiisiin täydelliseen rakkauteen, sen luonnon ihanuuteen ja siellä toteutuvan Jumalan ystävyteen.

Vanhan liiton patriarkat harhailivat ympäriinsä etsien perintömaata ja kaupunkia, jotka Jumala oli heille luvannut. Ehkä heidän mielissään päilyi jotain paratiisin tapaista. Egyptin orjuudesta Jumalan kansa kaipasi takaisin Kanaanin

maahan. Välillä luvattu maa menetettiin ja jouduttiin pakkosiirtoon, mutta sitten tuli uusi exodus: riemullinen paluu Baabelin virtain vieriltä omaan kotiin. Kanaanin maa ei kuitenkaan ollut se lopullinen onnena ja turvasatama, jota kansa kaipasi.

Hämmästyttävää kyllä, Jeesuskaan ei puhu taivaasta ihmisen lopullisena päämääränä. Hänen mukaansa hiljaiset perivät maan (Mt.5:5). Sen sijaan Jeesus viittaa usein ”taivasten valtakuntaan” ihmisen varsinaisena päämääränä. Kun hän, kuningas (basileus), tuli maan päälle, tuli hänen valtakuntansa (basileia) samalla kertaa ihmisten ulottuville. Oikeasti se on juuri se valtakunta, jota vanhan liiton hurskaatkin olivat etsineet.

Jeesus tuli taivaasta alas maan päälle avaamaan sen oven syntisille. ”Ei kukaan ole noussut ylös taivaaseen, paitsi hän, joka taivaasta tuli alas, Ihmisen Poika, joka on taivaassa.” (Joh.3: 13.) Hän on taivaasta tullut leipä, Elämän puun hedelmä. Joka sitä leipää syö, hän elää iankaikkisesti.

Itse asiassa taivaan ja maan välinen ero häviääkin kokonaan Jeesuksessa: ”(Jumala) oli yhdistävä Kristuksessa yhdeksi kaikki, mitä on taivaissa ja mitä on maan päällä.” (Ef.1: 10.) Jo nyt taivas on läsnä siellä, missä Jeesus itse on läsnä armonvälineissään. Seurakunnassa kasvaa Elämän puu, ja joka syö sen hedelmää, se elää iankaikkisesti.

Raamattu kertoo monista ihanista asioista, jotka odottavat Jumalan lapsia taivaassa. Siellä on meidän yhdyskuntamme, esikoisten juhlayoukko (myös poisnekkuneet rakkaamme). Siellä on talletettuna aarre, toivo ja perintö, joita kukaan ei voi meiltä viedä. Sinne Jeesus meni meidän edellämme valmistamaan meille sijaa, sitä kotia, josta avioerolapsi haaveili. Samaten taivaassa odottaa aivan erityinen palkka niitä Herran omia, jotka joutuivat täällä maan päällä kestäämään pilkkaa ja vainoa. ”Ketä muuta minulla olisi taivaassa? Ja kun sinä olet minun kanssani, en minä mistään maan päällä huoli”, huokaisi kiusattu Asaf. (Ps.73:25.) Jeesus itse on siis se varsinainen aarre, joka meitä taivaassa odottaa.

Profeetat ja apostolit ymmärsivät, että luvattun maan ja koko vanhan Telluksemme on pakko tuhoutua ihmiskunnan syntien tähden. Kerran tämä maailma oli jo hävitetty veden kautta, ja toisen kerran Jumala tuhoaisi sen tulen kautta. Silloin ihmiskunnalta katoaisi sen oma olinpaikka. Jo Jeesus ennusti kuitenkin uudesta taivaasta, uudesta maasta ja uudesta Jerusalemissa, jotka Herra loisi vanhan maailman raunioille: *Sillä katso, minä luon uudet taivaat ja uuden maan. Entisiä ei enää muisteta, eivätkä ne enää ajatukseen astu; vaan te saatte iloita ja riemuita iankaikkisesti siitä, mitä minä luon. Sillä katso, iloksi luon minä Jerusalemin,*

riemuksi sen kansan. (65: 17-18.) Oman aikansa kielikuvilla Jesaja kuvasi uutta luomakuntaa niin, että nuorin elää siellä satavuotiaaksi ja leijona käy laitumella lampaan kanssa (65:20,25). Oikeastihan uuteen Jerusalemiin päässeet eivät koskaan kuole.

TAIVAS TULEE MAAN PÄÄLLE

Pääsemmekö me uskovat siis kuitenkin kuoltuamme taivaaseen? Ei, vaan taivas tulee meidän luoksemme uuden maan päälle. Johannes kuvaa Ilmestyskirjassaan, miten uusi Jerusalemlasketaan maan päälle kaikessa loistossaan: ”Ja minä näin uuden taivaan ja uuden maan; sillä ensimmäinen taivas ja ensimmäinen maa ovat kadonneet, eikä merta enää ole. Ja pyhän kaupungin, uuden Jerusalemin, minä näin laskeutuvan alas taivaasta Jumalan tyköä, valmistettuna niin kuin morsian, miehellensä kaunistettu.” (Ilm. 21: 1-2.) Juuri tämä on se ”paikka”, jota Pietari, muut apostolit ja koko alkukirkko odottivat (2.Pt.3:13).

Temppeliä ja sakramenteja ei uudessa Jerusalemissa enää tarvita, koska Herra itse on sen temppeli ja hän on siellä tavattavissa kasvoista kasvoihin, kuten muinoin Edenin puutarhassa. Jumalan ja Karitsan valtaistuin laskeutuu sekintaivaasta uuteen Jerusalemiin, ja elämän puita siellä kasvaa kokonainen rivi. Teurastetun Karitsan uhri ei unohdu koskaan perille päässeiden mielestä, vaan he kiittävät häntä siitä iankaikkisesta iankaikkiseen. Vasta silloin mekin osaamme antaa Jeesuksen haavoille niiden oikean arvon.

Uusi Jerusalemlasketaan maan päällä on yhtä kuin uusi paratiisi. Oikeastaan se on vielä parempi paikka kuin alkuperäinen Eden, koska me rakastamme siellä Herraamme Jeesusta koetellulla rakkaudella. Käärmetä ei päästetä enää koetellamaan ihmisiä, koska he ovat jo koetuksensa kestäneet. Mitään Hyvän- ja pahantiedon puutakaan ei siis enää tarvita.

Täällä me itkemme siitä, miten vähäistä rakkaudemme on sekä Jeesusta et-

tä toisia ihmisiä kohtaan, mutta siellä ei mikään synti tai väärinkäsitys sitä enää himmennä. Siellä sinäkin olet tunteva täydellisesti sekä rakkaasi että Jeesuksen, kuten hekin tuntevat sinut täydellisesti (1.Kor.13:12). Tästä saat iloa jo nyt vaikeiden ihmissuhteiden keskellä ja myös sytyttäessäsi kynttilää rakkautesi haudoille.

Elämä uudessa maassa ei suinkaan ole pilven reunalla istumista ja harpun soittamista. Ensimmäisille ihmisille annettu tehtävä eli ”hallitseminen” jatkuu myös uuden maan päällä. (1.Ms.1:28; Ilm.22:6.). Silloin osaamme lopultakin hallita luomakuntaa sen todelliseksi parhaaksi. Luonto puhkeaa ennenkuulumattomaan kukoistukseen. Kaikki se, minkä ihmiskunta täällä ahneuksissaan saastutti ja pilasi, saadaan satakertaiseksi takaisin. Mielekäästä työtä riittää meille iankaikkiseen.

RISTIN RYÖVÄRI JA PARATIISI

Jeesus käytti sanaa ”paratiisi” vain yhden ainoan ker-

ran: silloin, kun hän avasi sen oven vieressään riippuvalle ryöväriille. Elämänsä tuhonneen miehen paratiisi alkoi oikeastaan jo ristillä, koska hän ei riippunut siinä enää yksin. Hänen vierellään riippui Ystävä ja Vapahtaja, joka ymmärsi hänen tuskansa, tiesi hänen syntinsä ja oli jopa ottanut ne omalle kontolleen. Ryöväri sai kokea todellisen rakkauden ja elämänsä täyttymyksen sen viime metreillä. Sitä paitsi hänellä oli jotakin ihanaa, jota odottaa tuskiansa keskellä: pian, aivan pian, hän saisi käyskenellä Paratiisin puutarhassa äsken löytämänsä Ystävän kanssa.

Samalla tavalla Jeesus seisoo nyt sinunkin vierelläsi ja vakuuttaa sinulle, että kaikki murheesi loppuvat aivan pian. Itku loppuu, loppuu yö, loppuu ero ja ikävä. *Sillä Karitsa, jonka on valtaistuimen keskellä, on kaitseva heitä ja johdattava heidät elämän vetten lähteille, ja Jumala on pyyhkivä kaikki kyyneleet heidän silmistänsä.* (Ilm.7:17.)

Samuli Siikavirta tahtoo saarnata Paavalin esikuvan mukaisesti:

”PYHITYKSEN PERUSTANA ON VAPAAUS”

✍ Esko Murto 📷 Johannes Börjesson

Helatorstain pap-pisvihkimyksessä Samuli Siikavirta vihittiin Lähetyshiippakunnan papiksi, seurakunnan kutsun mukaan ja apostolistaa tapaa noudattaen. Sekä Samuli että kutsun esittänyt Markuksen seurakunta saivat kuitenkin odottaa vielä muutaman kuukauden verran käytännön seurakuntatyön aloittamista – ennen sitä oli saatettava loppuun Cambridgen yliopistoon tehtävä väitöskirja. Marraskuun alusta Samuli aloittaa työt Markuksen seurakunnan avustavana pappina, mutta sitä ennen pitää tapahtua paljon opintojen saralla. Kesän ja alkusyksyn ajan nuori akateemikko onkin selannut kirkkokäsikirjaa ahkerammin tutkimusmateriaalia apostoli Paavalin teologiaa koskien. Mutta millaista on tutkia tieteellisesti, analyttisellä ja kriittisellä otteella kirjaa, jonka myös uskoo olevan Pyhä Jumalan sana?

– Akateeminen tutkimus on usein aika erillään uskon kokemuksesta. Väitöstutkimuksessani painopiste on apostolia itseään enemmän siinä keskustelussa, jota toiset tutkijat ovat käyneet Paavalin teologian ja etiikan suhteesta. Väitöskirjassaan päämääränä on tuottaa uutta tietoa, mutta on aika vaikea sanoa jotain aivan uutta Paavalia itseään koskien, Samuli kuvailee.

– Raamatun tutkiminen tieteen menetelmillä ei ole sinänsä ongelmallista. Meidän yliopistossamme opiskelijoilla on vapaus uskoa tai olla uskomatta Raamat-

tuun Jumalan sanana. Jumala on antanut meille järjen ja erilaisia keinoja etsiä tietoa ja totuutta. Raamatun tekstin tarkka tutkiminen ja myös historian tunteminen on suureksi avuksi tekstin sanoman jakamisessa eteenpäin.

PAAVALI ESIKUVANA

Samulin väitöstutkimus käsittelee vain osaa Paavalin kirjeiden teologiasta, mutta tutkimuksessa ei voi välttyä muutoinakin laajan paavalitutkimuksen kehitykseltä. Samuli pohtii Paavalia ihmisenä ja esikuvana, ja nimeää yhdeksi Paavalin vahvuudeksi realistisen ihmiskuvan.

– Vaikka hän eettisessä opetuksessaan antaa ohjeita, kehotuksia ja suorastaan vaatii tiettyä elämänmuotoa, Paavali kuitenkin myös tunnustaa, ettei hänestä eikä hänen lukijoistaan tässä elämässä tule täydellisiä. Paavali tuntee synnin todellisuuden ja lihassa eletyn ihmisen elämän rajoitukset. Siksi Kristuksen risti ja ylösnousu on koko ajan keskiössä, Samuli kertoo.

– Mukana on kuitenkin myös tulevaisuuteen kohdistuva vahva toivo. Paavalin ajatukset ovat samalla menneisyydessä, Jumalan ainutkertaisissa teoissa Kristuksessa, kuin myös nykyisyydessä, jossa Jumala armonvälineiden kautta tekee työtään. Hän kuitenkin myös odottaa Kristusta saapuvaksi. Vaikka nyt vielä eletäänkin synnin todellisuudessa ja ruumiidemme lunastus on vielä edessäpäin, se on kuitenkin var-

masti tulossa.

Raamatun merkitys papiintyössä on Samulille kaiken perustus. Raamattu on lähtökohta ja päätepiste. Saarnaaminen pohjaa Jumalan sanaan, ja Jumalan sanaan perustuu myös kaikki lohdutus ja neuvot, joita sielunhoidossa ja rukouksessa on tarjolla. Papille itselleen Jumalan sana on voiman lähde, jonka varassa voi jaksaa tehdä työtä.

PYHITYS ON JUMALAN TYÖTÄ

Kun tutkimusaihe käsittelee Paavalin opetusta kasteen ja etiikan suhteesta, ei teologi voi välttyä kysymyksiltä pyhityselämää koskien. Samulin mukaan Paavali ei puhu pyhityksestä ensisijaisesti prosessina, jonka myötä kristitystä tulee parempi ihminen. Pyhitys pikemminkin viittaa asemaan, joka uskovilla on Jumalan edessä.

– Vanhassa liitossa Jumala pyhitti eli erotti Israelin kansan omaksi kansakseen maailman ihmisten joukosta. Samalla tapaa hän on pyhittänyt meidät; me olemme jo pyhiä.

– Pyhitys ei ole kuitenkaan pelkkä menneisyydessä tapahtunut asia, vaan kyse on kristityn ihmisen identiteetistä joka on mukamme joka päivä. Olemme pyhiä, ja sen tulee vaikuttaa myös siihen miten elämme elämäämme, Samuli selittää.

Luterilaisten on joskus hankala suhtautua iloitien pyhitykseen, koska halutaan välttää lakihenkien tunnustuskuntien virheitä.

Raamatussa kaste, pyhitys ja vanhurskauttaminen kuitenkin liittyvät toisiinsa.

– Synnin todellisuus on totta nyt, mutta ei ikuisesti. Se on väistymässä pois. Synti ei katoa tämän elämän aikana, mutta se poistuu silloin kun Kristus kutsuu meidät kotiin. Tämän tulisi vaikuttaa siihen, miten näemme itsemme ja lähimmäisemme.

– Mitään pyhää elämää ei synny siitä, että koetetaan ansaita pyhityksellä jotain. Perustana pitää olla vapaus: vapaus rangaistuksesta, mutta myös vapaus tehdä hyvää, Samuli viitoittaa.

HYVIÄ ASIOITA SEKÄ MEILLÄ ETTÄ MUUALLA

Englannin lisäksi ulkomaila vietetyt opiskeluvuodet ovat kuljettaneet Samulia useisiin Euroopan maihin, ja ystävyys-suhteita on syntynyt runsaasti myös Amerikan luterilaisten kanssa. Mitä hyvää ja innostavaa näistä kokemuksista on matkamiehen konttiin päätenyt kotiin vietäväksi?

– Olen nähnyt satojen ihmisten seurakuntia, jotka tahtovat elää todeksi koko luterilaisen uskon rikkautta tunnustuksen, sakramenttien ja liturgian suhteen. Sellainen ennakkokuvitelma, että tunnustuksellinen luterilaisuus ei pysty tavoittamaan kuin vain kaikkein valikoituneimpia ihmisiä, on karissut hienosti pois. On ollut rohkaisevaa nähdä, että luterilainen kristillisyyden elinvoimaista!

– Suomessa luterilaisen identiteetin muotoutuminen voi olla vaikeaa, koska tääl-

lä melkein kaikki ovat ainakin nimellisesti luterilaisia, mutta todellisuudessa käsitykset eroavat hirmuisesti. Muualla luterilaisuus elää vain yhtenä kirkkona muiden kirkkojen lomassa, ja siellä seurakuntalaisille kehittyy terve ymmärrys siitä, mikä meidän uskossamme on juuri meille ominaista – miksi olemme mieluummin luterilaisia kuin vaikka baptisteja, Samuli kertoo.

– Jumalanpalvelustavoissa on eroa eri maiden välillä. Englannissa ja Amerikassa on tavanomaista, että esimerkiksi rukousten aikana nousee seisomaan ja synnintunnustuksen tai ehtoollisen asetussanojen aikana polvistutaan. Ruumiin kieltä käytetään tällä tavoin muistuttamaan mistä messussa on kyse. Tätä toivoisin meillekin lisää!

Suomalaisen kristillisyyden vahvuudeksi Samuli nimeää hyvät saarnat. Vaikka ne voisivat joskus olla lyhyempiäkin, meillä puhutaan rohkeasti lakia ja evankeliumia.

– Ehkä meillä on suomalaisesta synkkämielisyydestä tai herätyskristillisestä perinteestämme johtuen sopivan realistinen ihmiskuva, Samuli tuumailee.

– Kun laki julistetaan koko voimassaan, silloin evankeliumikin voi kohdistua niihin haavoihin joita ihmisillä on.

– Hyvinä asiana suomalaisten kristittyjen parissa näen myös Raamatun lukemisen keskeisyyden ja henkilökohtaisen uskonelämän arvostamisen.

PIENESTÄ ON HYVÄ KASVAA

Englannissa luterilainen kirkko on hyvin pieni, eikä suurin osa ihmisistä edes tiedä mitä luterilaisuus on. Vähemmistökirkossa elämisessä on myös omat riskinsä.

Englannissa ja Amerikassa luterilaisen kirkon perinteiseen pastorin asuun kuuluu nilkkapituinen papinkaapu.

– Voi tulla epätoivoinen olo. Ajatellaan, että kohtalomme on aina olla pieni ja muuttua yhä vain pienemmäksi kirkoksi, eikä edes kannata pyrkiä mihinkään muuhun. Vähille ihmisille kasaantuu liikaa vastuuta ja seurakuntaelämästä tulee raskasta.

– Tällöin voi toisaalta tulla kiusaus tinkiä omasta uskosta ja mukautua ympäröivään maailmaan että saataisiin edes joitain uusia ihmisiä mukaan toimintaan. Tai sitten omaksutaan

eristäytyminen osaksi omaa itseymmärrystä ja sulkeudutaan maailmalta. Kumpikaan ei ole hyvästä.

– Lähetyshiippakunta on minusta hyvällä tiellä – ollaan selkeästi tunnustuksellisia luterilaisia ja kehdataan olla vähemmistöasemassa, mutta kuitenkin rohkeasti ja iloisesti, Samuli kertoo.

Lähetyshiippakunnan tulevaisuutta ajatellen Samuli toivoo, että luterilainen tunnustus ja kirkon liturginen elämä juurtuisi seurakunta-

laisten sieluihin ja sydämiin entistä paremmin, ja että myös kotihartaudet ja itsenäinen raamatuntutkiminen vahvistuisi.

– Toivon myös että ajan kanssa Lähetyshiippakunnan kirkollinen asema selkiytyisi, niin että voisimme rohkeasti nimittää itseämme kirkoksi. Sitähän me käytännön tasolla jo olemme. Se ei merkitse eristäytymistä, vaan itsenäistymistä. Sellaisena on myös helpompi käydä keskustelua toisten kristittyjen kanssa.

MIKSI MESSUN MUOTO EI OLE YHDENTEKEVÄ ASIA?

OSA I

✍️ HARRI HUOVINEN

Nykypäivän kristikunnassa tapaa hyvin monen muotoisia jumalanpalveluksia. Perinteisten luterilaisten jumalanpalvelusten, erilaisten pop-messujen ja ylistyskokousten keskellä joku saattaa miettiä, mitä jumalanpalveluksen ulkoiseen muotoon liittyvistä asioista pitäisi ajatella. Luterilainen tunnustuksemme valottaa asiaa seuraavasti:

Edelleen seurakuntamme opettavat, että yksi, pyhä kirkko on pysyvä ikuisesti. Kirkko on pyhien yhteisö, jossa evankeliumi puhtaasti julistetaan ja sakramentit oikein toimitetaan. Kirkon todelliseen ykseyteen riittää yksimielisyys evankeliumin opista ja sakramenttien toimittamisesta. Sen sijaan ei ole välttämätöntä, että perityt inhimilliset traditiot, jumalanpalvelusmenot tai seremoniat, jotka ovat ihmisten säätämiä, ovat kaikkialla samanlaiset. Paavali näet sanoo: ”Yksi usko, (Ef. 4:5-6) yksi kaste, yksi Jumala, joka on kaikkien Isä jne.” (Augsburgin tunnustus VII)

Tunnustus siis lausuu, että jumalanpalveluksen ulkoinen muoto ja kirkolliset seremoniat kuuluvat asioihin, joista ei ole varsinaista jumalallista käskyä Raamatussa. Messun seremoniallinen muoto kuuluukin näin ehdonvallan asioihin ja siten myös kristillisen vapauden piiriin. Se ei siis ole pelastuksen asia. Edelleen messun muotoon sisältyy myös tietty kehittämisen vapaus – Lutherkin laati jumalanpalvelus uudistuksia!

Samalla on kuitenkin tärkeää huomata, että lainaamamme tunnustuskirjojen lausuma ei tarkoita sitä, että ”kunhan sana puhtaasti julistetaan ja sakramentit oikein toimitetaan, voi jumalanpalveluksen muoto olla aivan mitä tahansa”. Pikemminkin tunnustus

tahtoo ilmaista, että liturginen muoto ei ole Kirkon tuntomerkki, siis sen olemuksen perusta. Sana ja sakramentit ovat sellaisia. Samalla on syytä huomata, että tunnustus ei kuitenkaan kiistä messun ulkoisten muotojen merkityksellisyyttä sinänsä. Päinvastoin, liturgisella muodolla on suuri merkitys! Näin on ensinnäkin siksi, että perinteisen messun muodolla on vahva pohjansa Jumalan sanassa, Vanhan ja Uuden testamentin kirjoituksissa. Tätä raamatullista perustaa käsitellään lähemmin opetussarjan myöhemmässä osassa, messun rakenteen tarkastelun yhteydessä.

MUOTO PITÄÄ YLLÄ JÄRJESTYSTÄ

Toinen tärkeä syy messun muodon tarkastelemiseen on se seikka, että hyvä ja tarkoin harkittu liturginen muoto auttaa edistämään seurakunnan järjestystä. Tässä maailmassa Jumalan hengelliset lahjat nimittäin sitoutuvat aina tiettyyn järjestykseen ja muotoon. Jo Kristus itse, kun Hän meidän pelastuksemme tähden tuli maailmaan, omaksui muodon, siis ihmisyyden ja ihmisruumiin. Samoin Hän myös tänään tarjoaa pelastuksensa lahjat meille juuri ulkoisen muodon puitteissa, luettavassa ja korvin kuultavassa sanassaan sekä sakramenteissa luonnollisen veden, leivän ja viinin välityksellä. Näin hän tekee meidän konkreettisten ihmisten tähden. Vastaavalla tavalla myös se julkinen jumalanpalvelus, jossa Herra nämä lahjansa meille antaa saa välttämättä jonkin ulkoisen muodon. Tämäkin johtuu siitä, että me ihmiset elämme käsin kosketeltavassa maailmassa, jossa elämämme välttämättä jäsentyy tiettyjen ulkoisten muotojen mukaan.

Puhuessaan jumalanpalvelukses-

ta apostoli peräänkuuluttaakin hyvää muotoa ja järjestystä: ”Mutta kaikki tapahtukoon säädyllisesti ja järjestyksessä.” (1. Kor. 14:40) Myös tunnustuksemme puhuu jumalanpalveluksen järjestyksen tärkeydestä, kun se käsittelee kirkollisia tapoja ja muotoja: ”me esitämme yksimielisenä uskonamme, opetuksenamme ja tunnustuksemme seuraavan: Sellaiset seremoniat eli kirkolliset tavat, joista Jumalan sanassa ei ole käskyä eikä kieltoa vaan jotka on otettu käyttöön vain hurskauden ja järjestyksen edistämiseksi, eivät sinänsä ole jumalanpalvelusta.” (Yksimielisyyden ohje, tiivistelmä X, 3. Kursivointi: H.H.) Edelleen Augsburgin tunnustuksen puolustus (XV, 13) lausuu: ”Pyhät isät eivät ole panneet alulle mitään perinnäissääntöä siinä tarkoituksessa, että me ansaitsisimme syntien anteeksiantamisen eli vanhurskauden. Säätämisen tarkoituksena on ollut kirkon hyvä järjestys ja rauhan ylläpitäminen.” Näin sekä Raamattu että luterilainen tunnustus lausuvat, että julkinen jumalanpalvelus edellyttää välttämättä tiettyä järjestystä. Tarkoin harkitun liturgisen muodon soveltaminen on siis tärkeää juuri tämän seurakunnallisen järjestyksen vuoksi.

Opetussarjan seuraavassa osassa jatkamme samasta aihepiiristä ja esittelemme vielä yhden keskeisen syyn jumalanpalveluksen muodon tarkastelulle: kyse on ulkoisen muodon ja sisällön keskinäisestä sidonnaisuudesta.

KUINKA KUTSUA SEURAKUNTAPERHEESEEN?

≡ JANI-MATTI YLILEHTO

Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni.” Näin Jeesus lähettää apostolinsa ja samalla seurakuntansa viemään sanomaa syntien anteeksiantosta. ”Kaikki kansat” kuulostaa suurelta haasteelta, kun moni meistä ki-puilee senkin kanssa, kuinka saisi kerrottua Jeesuksesta muutamalle omassa lähipiirissään. Tai edes yhdelle.

ARMOSTA

Evangeliumin levittäminen on seurakunnan tehtävä ja jokaisen kristityn tehtävä. Mutta kristityn hyvyttä ei mitata hänen todistus-innostaan tai -kyvystään. Kristityksi tullaan Jumalan työn tähden ja kristittyinä pysytään Jumalan työn tähden. Evangeliumin eteenpäin viemiseen ei tarvitse suhtautua kristittyinä olemisen ehtona, pakkona, joka vaanii kaikkialla ja syyttää vaikenemisen hetkistä ja vääristä sanoista. Kuten koko kristillinen elämä, tässäkin asiassa saa rakentaa armon päälle. Silloin on myös varaa epäonnistua ja olla kärsivällinen työssään.

YKSI VAI YHDESSÄ?

”Kaikki kansat” kuulostaa paljolta, jos tehtävään käy yksin. Mutta kun tehtävän äärellä on Jumalan kansa eli seurakunta, voi näkökulma muuttua. Seurakunta julistaa ja kutsuu jo pelkällä olemassalollaan. Kiusauksena voi olla odottaa että seurakunta olisi ensin jotakin. Joku haluaisi odot-

taa että väkeä olisi enemmän tai nuoria runsaammin, joku haluaisi odottaa parempaa kirkkotilaa tai sujuvammin hoituvien vastuutehtävien aikaa, joku ehkä toivoisi, että pienet riidat tai erimielisyydet ensin saataisiin hoidettua. Jos seurakunta odottaa, ei se koskaan aloita. Joka sunnuntainen messu julistaa Jumalan pelastustekoa, ei meitä itseämme. Tällaisetkin ihmiset saavat tulla Jumalan luokse ja opetella elämää Hänen perheensä. Siinä on melkoinen viesti.

Sitä parempi jos paikkakunnalla ihmiset voisivat jotenkin siitä tietää. Jokaisessa seurakunnassa tulisi yhdessä keskustella siitä, millaisilla tavoilla voitaisiin olla kutsumassa, näkymässä ja toisiamme auttamassa. On hyvä yhdessä miettiä voimien määrää ja vai-vojen suuruutta. Parempi on aloittaa pienesti kuin uuvahuttaa ensi yrittämällä. Kun seurakunta tekee ja näkyy, on yhden jäsenenkin helpompi ottaa asia puheeksi arjessaan.

Arkeensa seurakuntalainen voi kysyä neuvoa, pyytää esirukousta, keskustella pastorin kanssa tai vaikkapa kysyä hyvää kirjavinkkiä erilaisiin tilanteisiin. Voisiko kodin pöydällä tai laukussa olla aina lehti tai oman seurakunnan esite?

KUULEVAT KORVAT

Omassa elämänpäiirissä todistamisen ja seurakuntaan kutsumisen tärkein väline ei useinkaan ole suu. Pääosas-

sa voivat hyvinkin olla korvat. Ihminen, jolla on aikaa kuunnella toisen murheita ja rohkeutta kulkea vierellä, saa kyllä aikanaan kertoa mihin hän oman toivonsa perustaa. Älä siis hätäile lähimmäisesi vierellä, välillä on aika odottaa vaiti ja elää elämää. On tärkeää uskaltaa elää arjessa myös eri tavoin ajattelevien ja eri tavoin uskovienkin kanssa. Juuri he tarvitsevat kuulevaa korvaa ja evenkeliumin ääreen kutsuvaa sanaa.

YKSI IHMINEN KERRALLAAN

”Kaikki kansat” on suuri käsky. Samalla täytyy kuitenkin muistaa Jeesuksen sana yhdestä kadonneesta lam-paasta. Niin seurakunnankin tulee toimia. Ihmiset kutsutaan ja vastaanotetaan yksi kerrallaan. Ei tarvitse voittaa koko maailmaa kerralla. Ilman yhtä ei tule koskaan kymmentä eikä sataa. Jokainen on tärkeä. Niin uusi kuin vanhakin kirkkoon saapuja tulee joka kerta kohdata kuten perheessä kohdataan. On hyvä sopia siitä, miten uudet kasvot tulevat kohdatuiksi ja huomatuiksi. Työtä ei saada valmiiksi kerralla, mutta saamme yhdessä opetella elämään kutsuvaa, vastaanottavaa ja armosta iloitsevaa seurakunnan elämää. Silloin ei meidän todistuksemmekaan jää kurkkuun lain ahdistamana vaan voi kaikua kuin ylpeän isoisän ääni perhekuvia esitellessään.

EPAFRAS - PALVELIJA SEURAKUNNAN HYVÄKSI

✍ JUHANA POHJOLA

Epafras oli kotoisin Kolossan kaupungista, joka sijaitsi Frygi-an maakunnassa suuren kauppatien varrella 180 km itään Efesoksesta. Kolossan vieressä Lykosjoen laaksossa oli vielä kaksi suurempaa kaupunkia: Laodikea 13 km itään ja Hierapolis 20 km pohjoiseen. Epafras oli syntyjään pakana. Hänen nimensä on johdettu kreikkalaisen rakkauden ja kauneuden jumalattaren Afroditen nimestä. UT ei kerro, miten hän kääntyi kristityksi. Evankeliumin ensi äänet ovat saattaneet kaikua Frygiassa pian helluntain jälkeen (Apt.2:10). Paavali oli joka tapauksessa kulkenut alueen läpi (Apt.16:6, 18:23) matkalla Efesoon, josta tuli hänen työnsä keskuspaikka vuosiksi 53-55 (Apt.19).

Ratkaisevaa Epafraksen elämän kannalta oli työyhteys Paavalin kanssa. Hän sai vastuulleen Efeson lähetyskeskukselta Lykosjoen laakson evankelioinnin. Epafraksesta tuli kotikaupunkinsa paimen. Hänen nimensä mainitaan kolme kertaa Paavalin kahdessa vankeuskirjeessä, jotka todennäköisesti oli kirjoitettu Kesareassa noin vuonna 59. Kirjeet toimitettiin samalla kertaa Kolossaan, toinen henkilökohtaisesti Filemonille. Näistä lyhyistä välähdyksistä piirtyy kuva Epafraksen työstä ja persoonasta.

USKOLLINEN PALVELIJA

Epafras oli saanut olla Jumalan välikkappaleena tekemässä ja todistamassa suurta ihmettä: seurakuntien syntyä. Paavali palauttaa tämän Kolossan seurakuntalaisten mieleen: *Saitte kuulla Jumalan armosta ja tulitte sen tuntemaan sellaisena kuin se todella on. Epafras, jolta olette sen kuulleet, on rakas työtoverimme, joka uskollisesti palvelee Kristusta teidän hyväksenne* (Kol.1:7). Tuo villan värjäyksellä ja kaupalla rikastunut alue oli suuri väestökeskittymä eikä varmasti ollut hel-

poin työkenttä.

Kun rikkauden ohdakkeet tukahduttivat helposti kylvösiemenen, saarnajalla oli varmasti kiusaus sopeuttaa julistuksensa kuulijoiden toiveiden mukaiseksi. Paavali kuitenkin muistuttaa, että evankeliumi Kristuksesta on todellinen ja että Epafras oli sen kokonaisuutena ja puhtaana seurakuntalaisille välittänyt. Jae paljastaa kolme piirrettä hänestä. Epafras oli Kristuksen palvelija eikä ihmisten toiveiden orja. Hän ei ollut uskonnollinen yksityisyritystä vaan Paavalin työtoveri. Hän ei ollut tekemässä työtään itseään varten vaan seurakunnan hyväksi.

TOTUUDEN TÄHDEN

Kolossalaiskirje kertoo, että Epafras oli saapunut Paavalin luo - todennäköisesti Kesareaan. Epafras oli kertonut, miten Pyhä Henki oli vaikuttanut seurakunnassa (Kol.1:8). Taustalla oli kuitenkin myös huoli seurakuntien hengellisestä tilasta. Niiden keskuuteen oli levinnyt harhaopetusta (2:8-23). Se oli Epafraksesta niin vakava asia, että hän teki pitkän matkan hiipakunnalliseen palaveriin piispansa Paavalin luokse saadakseen hengellistä ohjausta. Tämä osoittaa, miten seurakunnat ja paimenet ovat toimineet alusta saakka. Niin seurakunnat kuin paimenet tarvitsevat yliseurakunnallista tukea keskinäisen avun ja kirkon ykseyden varjelemisen tähden.

Epafraksen vierailu Paavalin luona kuvaa neljää puolta hänestä. Ensinnäkin hänellä on halu pitäytyä Jumalan sanan totuuteen. Hän näkee vaivaa oppiakseen sitä ja julistaaksensa sen puhtaasti. Toiseksi vaikka hän on seurakuntansa luota pois, hän ei ole hylännyt sitä. ”Tervehdyksen lähettää teille teikäläinen Epafras, Kristuksen Jeesuksen palvelija, joka rukouksissaan aina taistelee teidän puolestanne” (Kol.4:12). Epafras lakkaamatta

suorastaan taistelee/kilpailee/ahkeroi seurakuntansa puolesta sekä Paavalilta pyytämänsä kirjeen että esirukouksen kautta. Kolmanneksi hän vieraallakin paikkakunnalla toimii Kristuksen todistajana. On todennäköistä, että juuri Epafras on ensin kohdannut kotikaupungistaan tulevan ja ystävänsä Filemonin karanteenin orjan Onesimuksen. Hänellä oli herkkyyttä ja taitoa saattaa tuo epätoivoinen mies Paavalin luo. Neljänneksi hän haluaa olla tukena opettajalleen tämän vaikeassa elämäntilanteessa. Paljon Paavalilta saaneena hän haluaa myös jakaa rakkautta. *Tervehdyksen lähettävät sinulle Epafras, minun vankitoverini Kristuksessa Jeesuksessa* (Filemon.23).

KESTÄVÄLLE PERUSTALLE

Kristilliseen traditioon ei ole jäänyt merkkejä Epafraksen myöhemmistä vaiheista. Historia kuitenkin kertoo, että 61 jKr. maanjäristys iski Lykosjoen kaupunkeihin. Laodikea rakennettiin jälleen (Ilm.3:17), mutta Kolossa taantuu ja katoaa. Mitä tuossa maanjäristyksessä seurakuntalaisille tapahtui? Kauniin kaupungin kodit ja työpajat tuhoutuivat täysin. Monet kristityt varmasti vammoutuivat ja kuolivat. Kuinka monta kertaa Epafras sai kuulla kysymyksen: missä oli rakastava Jumala?

Kauneus ja rakkaus olivat Epafraksen nimeen kaiverrettu. Mutta oman avuttomuutensa keskellä hän oli itse saanut vakuuttautua, että kauneus ja rakkaus löytyvät ristiinnaulitun rujoilta ja kärsiviltä kasvoilta. Ja juuri niissä ja vain niissä kaikkensa menettäneet voivat löytää todellisen ja kestävä Jumalan rakkauden, armon ja rauhan. Tämän varaan hän sai rakentaa seurakuntaa, jota eivät maanjäristykset, harhaopit eivätkä helvetin portitkaan voita!

KAKSI NAISTA - YKSI USKO

MAILIS JANATUINEN (PERUSSANOMA OY 2014)

HEIDI OVASKA

”Minulta kuoli äiti, kun olin neljän, mummo, kun olin kahdeksan, ja isä kun olin kahdentoista vuoden vanha”. Näillä sanoilla Mailis Janatuinen aloittaa kirjansa *Kaksi naista yksi usko, Laura Suominen ja Chieko Ishiin elämäkerta*. Kirja vangitsee lukijan otteeseensa heti alkumetreiltä ja jännitys säilyy koko vajaa 300-sivuisen kirjan loppuun asti. Mailis kertoo sujuvasti ja elävästi kahden toisilleen tuntemattoman naisen – karjalaisen Luran ja japanilaisen Chiekon – elämäntarinan. Kirja etenee kronologisesti kertoen molempien naisten elämän huippu – ja suvanto-kohdat Mailikselle ominaisella kuvauksellisella tavalla.

YHTÄLÄISYYKSIÄ NAISTEN VÄLILLÄ

Laura Suominen syntyy Karjalassa vuonna 1923 ja Chieko vuotta myöhemmin japanilaisena Koreassa, joka siihen aikaan kuului Japanin keisarikuntaan. Vaikka Laura ja Chieko eivät tunnekaan toisiaan (ja tuskin tulevat maan päällä toisiaan koskaan tapamaan), niin heidän elämässään on paljon yhteistä: Molemmat joutuvat kokemaan sodan kauheet. Chieko näkee atomipommin 6.8.1945 putoavan Hiroshimaan. Laura on joutunut edellisvuoden kesäkuussa lähtemään toistamiseen evakkotaipaleelle rakkaalta synnyinseudultaan Karjalasta – tällä kertaa lopullisesti. Molemmat naiset menevät naimisiin ja elävät onnellisen avioliiton, mutta jäävät leskeksi suhteellisen varhain.

Lauran elämää varjostaa hänen äitinsä, mummonsä ja isänsä aikainen poismeno (myös yksi hänen veljistään kuolee jatkosodassa), ja Chieko puolestaan joutuu paitsi kärsimään eräästä vammastaan koko elämänsä niin myös hautaamaan keskimmaisen lapsensa tämän ollessa vain kolmen kuukauden ikäinen. Lisäksi Chiekon elämään mahtuu miehensä työn takia kokonaista 13 muuttoa 27 avioliittovuoden ai-

kana! Yllättäviä käänteitä ei tästä kirjasta todellakaan puutu!

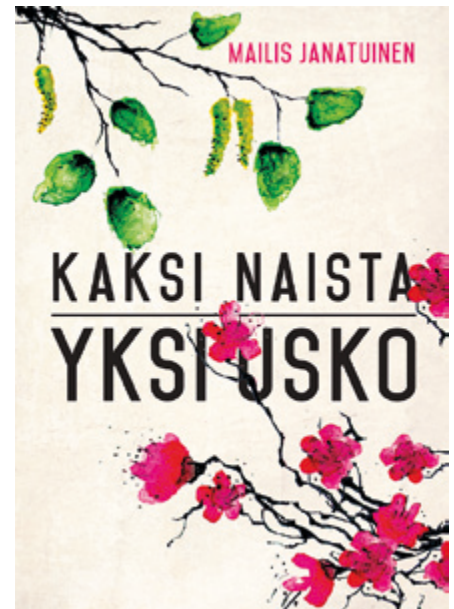
USKON SILMIN

Yhtäläisyyksiä naisten välillä löytyy muitakin: Molemmat naiset kiinnostuvat kristinuskon asioista, Laura jo nuorella iällä (mutta ”tanssihulluus” on viedä voiton uskon asioista). Chieko elää buddhalaisuuden ja shintolaisuuden hallitsemassa valtiossa (epä) autuaan tietämättömänä kristinuskosta, mutta hän saa kuin saakin kasteen jouluna -63. Laurasta tulee elämänsä aikana ”intohimoinen lähetyssytävä” ja Chiekosta ”oman seurakuntansa tukipylväs”, niinkuin kirjan takakan-si asian ilmaisee. Lähetyssytävä Laura on pitänyt jo 40 vuoden ajan näihin päiviin lähetyspiiriä, jonka nimi Kansanlähetyksen hajoamisen jälkeen (vuonna 1974) muuttui Kansanlähetyspiiristä Kylväjäpiiriksi.

Kirja herättelee lukijaansa huomamaan lähetystyön merkityksen kristillisen kirkon historiassa. Kuinka paljon lukija iloitsekaan kirjan molempien päähenkilöiden uskosta ja siitä, min-käläisen ilon ja merkityksellisyyden kokemuksen se on tuonut molempien elämään! Voisin kuvitella, että ilman uskoa olisi näiden kahden naisen elämäntarina voinut olosuhteiden valossa olla paljon synkempi, mutta usko tuo siihen ihmeellistä valoa.

USKO TODEKSI

Mailis on onnistunut nivomaan Luran ja Chiekon tarinasta eheän ja notkeasti eteenpäin soljuvan kokonaisuuden. Luran Mailis on tuntenut jo vuosikymmenien takaa, mutta Chie-koon hän tutustui vasta vuonna 2013 ollessaan viimeisiä hetkiään lähettinä Japanissa. Chiekon elämäntarina rupe-si kiinnostamaan Mailista niin paljon, että hän päätti pistää Luran ja Chiekon tarinat yksiin kansiin ja hyvältä tuo kahdesta herkullisesta aineksesta syntynyt, taitavasti rakenneltu soppa

maistuukin. Mailis kirjoittaa herkästi eläytyen molempien naisten tarinan jättämättä lukijaansa vaille ravintoa. Useampi kyynel vierähti allekirjoittaneelta tuota soppaa maistellessa lokuun 2014 koleudessa. Kirjoittaja on ripotellut kirjaan sopivasti evankeliumia, mutta parhaiten naiset todistavat elämällään uskosta tässä kirjassa.

POHDISKELUA KIRJAN ÄÄRELLÄ

Oma isoäitini syntyi Luran tavoin vuonna 1923 Karjalan Kannaksella, Äyräpäässä. Lukemani kirjan valossa rupeesin pohtimaan, millainen isoäitini elämä mahtoi olla ennen kuin minä synnyin. Jokaisen ihmisen elämästä saisi – jos sen kirjan kansiin pistäisi – varmasti jännittävän opuksen aikaiseksi. Suosittelen tutustumaan Laura Suominen ja Chieko Ishiin elämäkertaan. Ehkä kirjan luettuaan voi helpommin ymmärtää, miten jokaisen ihmisen elämä on todellakin kuin lukematon kirja, jonka kansien väliin pääsemme täällä maan päällä vain hetkiseksi kurkistamaan. Taivaassa siten meillä jokaisella riittää kyseltävää toistemme elämän niistä kappaleista, jotka täällä maan päällä jäivät lukijaansa vaille.

ALLHELGONA

SEBASTIAN GRÜNBAUM

Vad är allhelgona egentligen? Varför firar vi denna helg? Vem är det som står i centrum under denna lördag under kyrkoåret?

VAD ÄR ALLHELGONA EGENTLIGEN?

Allhelgona härstammar som helg från den tidiga medeltiden (c. 700). Under kyrkofädernas tid började man i kyrkan så småningom fira helger för att ära olika helgon och martyrer. Så småningom hade helgonen blivit så många att man instiftade allhelgona, vilket i praktiken betydde att många av dessa olika dagar blev sammanslagna till en enda helg. Helgen försvann vi något skede av kyrkohistorien men återupptogs vid reformationen i de lutherska kyrkorna.

VARFÖR FIRAR VI DENNA HELG?

För att använda lite modernare ordval kunde man kanske hellre tala om "alla de heligas" helg. De heliga som här framför allt syftas på är de som så att säga sover. Redan i bibeln används detta begrepp om de som har dött i tron på Kristus (1 Tess. 4:13-14). Den tanke som Skriften vittnar om är

att Kristi död var den enda verkliga döden. När Kristus dog, dog han på ett sådant sätt att han bar hela världens synd. Detta innebar samtidigt att han bar syndens lön, det vill säga döden med stort D. Genom att dö, dödade

tomt skal, utan någon verklig makt, är den dock något som är fruktansvärt för oss människor. Döden är inte någon vacker sak eller något som är fint. I denna värld saknar vi ofta de människor som har dött, tan-

döden, grät inför dödens hemskhet (Jmf. Joh. 11).

Detta är inte något som vi behöver trycka undan eller låtsas som att det inte skulle göra ont. Men mitt i all vår sorg får vi ta till oss Kristus. Han kommer till oss och påminner oss om att de som gått före oss inte är döda, utan att de endast sover. Det vill säga,

att dessa människor är hos Honom och inget kan skada dem längre.

Samtidigt är *allhelgona* en kraftig påminnelse till oss, som ännu väntar på att komma hem till himmelen.

Allhelgona påminner oss om att

Kristus har gått och berett rum åt oss i sin

Faders hus (Joh.

14). Där finns rum

också för oss, för dig

och mig. Han är de

heligas Herre både på denna

och på den andra sidan om

dödens gräns. Fastän vi inte

kan ta oss över denna gräns,

har Han som kommer till

oss i Ordet och sakramenten

tagit sig över. Han kan och

kommer därför med lätthet

också attrypa oss med sig

dit, när vår tid på jorden har

kommit till sitt slut.

Kristus döden.

Därför har döden inte längre någon makt över oss, och vi är fria. Kristus har krossat döden och förtärt den fullständigt, så att den är bara ett tomt skal, utan någon verklig makt.

VEM ÄR DET SOM STÅR I CENTRUM FÖR ALLHELGONA?

Fastän döden är bara ett

ken på att vi en

dag inte kommer att finnas här är otroligt skrämmande och vi fruktar för det som vi inte känner till.

Att sörja för dem som har gått före oss är något som är hälsosamt och gott. Det är också något som säkerligen är enligt Guds vilja. Till och med Herren själv, som segrade över

SVENSKSPRÅKIGA GEMENSKAPSDAGAR I VASA

✍ SEBASTIAN GRÜNBAUM 📷 MARKUS SAARINEN

Missionsstiftets svenska arbete hade sina första gemenskapsdagar 26-28 september. Vi samlades för att få höra på föreläsningar i Luthersalen på fredagen och lördagen, och fick sedan vara med om en gudstjänst i Biblion på söndagen.

Temat för dagarna var "Med Jesus i centrum – därför är jag lutheran". Otto Granlund, Patrik Saviaro, Risto Soramies och Sebastian Grünbaum var talare. Dagarna var upplagda så att de centrala delarna i församlingslivet behandlades. Vi började med församlingen som helhet, sedan Ordet, sakramenten och liturgin. Vid sidan om dessa föredrag fanns det rikligt med tillfällen att diskutera, ställa frågor och dela livet, det vill säga att ha gemenskap. Gemenskapen som Missionsstiftet bygger består ju framför allt av två saker, av vilka den första är gemenskapen i tron. Vi samlas kring Kristi gåvor, som han ger till sin församling genom Ordet och sakramenten.

Men utöver detta är vi måna om att satsa på en atmosfär där människor får dela sina liv och sin vardag med varandra.

Min bedömning är att vi nådde dessa mål galant under helgen. Säkerligen finns det saker som vi kunde göra bättre, men som helhet fick man en uppfattning att deltagarna upplevde sig rikligt närda och väl mötta. Många sade också efter dagarna att detta är något som vi måste ordna på nytt. Som helhet är dessa evenemang något som utgör viktiga och historiska milstolpar på vår vandring. Vi kan igen på nytt konstatera att vi håller på med något som inte skett på finskt håll på nästan hundra år. Vi har nämligen ett helt tvåspråkigt stift. Som en bekräftelse på detta var biskop Risto igen konkret närvarande och hade sin undervisning på svenska. Detta gav också en klar signal till de människor som kanske funderat över ifall svenska arbetet är en prioritet och något som är viktigt. Svaret kom i form av ett definitivt

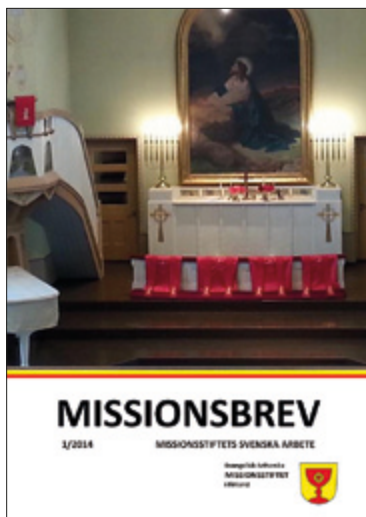

Altaret i Luthersalen, där gemenskapsdagarna hölls.

ja. Vi finns och det är något som vi vill utveckla och bygga på också i framtiden.

Nu inbjuder jag dig som läser detta än en gång med

och för att hitta din plats, som en människa som blir tjänad av Gud och får tjäna andra människor med dina gåvor.

Vill du ha det svenska arbetets MISSIONSBREV skickat till din e-post?

Skicka i så fall ett meddelande till otto.granlund@luthersaatio.fi eller ring 040 840 4474. Missionsbrevet meddelar om det som är aktuellt inom Missionsstiftets svenska arbete. Genom brevet kan du få en större inblick i de svenskspråkiga församlingarnas liv.

MIKSI MEIDÄT SOVITIT?

ANU LAINE

Valistuksen aikaan perisynti, ihmeet ja klassinen ajatus ristin sovittavasta merkityksestä nähtiin ongelmallisina. Jeesus haluttiin nähdä moraalisen opettajana. Vallitsi luja usko ihmisen hyvyyteen. Ajatus Jumalasta, joka Pojassaan sovittaa syntisen ihmiskunnan ristillä, tuntui sotivan kaikin tavoin humanistista ajattelutapaa vastaan. Ennen kaikkea, se ei kuulostanut kovinkaan järkevältä. Miksi Jumala tekisi jotain noin järjetöntä? Uhriteologia oli pannassa. Kristuksen ristin voima oli siinä, että se antoi esimerkin rakkaudesta. Näin meidänkin tulisi rakastaa toisiamme ja ajatella toistemme etua, kuten Kristus oli tehnyt.

Tänäkään päivänä *sovitus* ei ole muodikas sana. Ajatus perisynnistä sekä Jumalan vihasta ja tuomios- ta ei käy yksiin nykyihmisen ajatus- ten kanssa. Uskosta halutaan luoda sellainen mukava juttu, joka ei vaan loukkaa ketään, paitsi ehkä niitä, jotka ovat jämähtäneet ajattelemaan samalla tavalla, kuin mitä kirkko on noin 2000 vuotta opettanut ja mitä Raamattu meille kertoo. Tosin Raamattu nimittäin itsekin sanoo, että puhe rististä on hulluutta (1. Kor. 1:18-31). Klassi- sen kristinuskon mukaan Jumala itse on tullut ihmiseksi ja kärsinyt ristillä sen rangaistuksen, joka ihmisille itsel- leen kuuluisi. Kristinuskon Jumala on ristiinnaulittu Jumala. Tämä ajatus on hullu. Ihminen näkee ristin mieluum- min juurikin moraalisenä esimerkkinä ja mieluiten tietysti niin, että jokai- nen voi muokata siitä sellaisen version

kuin itselleen parhaiten sopii.

Kristinuskon keskiössä on ristillä riippuva, häväisty Kristus. Risti on hä- väistyksen, alennustilan ja rangaistuk- sen tunnus, kirouksen puu (Gal. 3:13). Kristus on tehty ristillä synniksi ja tämä ristin häpeä ja hulluus ovat suu- rin mahdollinen Jumalan rangaistus.

kuitenkin Jumala tuomitsee nimen- omaan syntiset ihmiset kadotukseen, ei ainoastaan jotain käsitettä nimeltä synti (Ps. 5:5-7). Jotta voidaan todella ymmärtää sovituksen suuruus, täytyy ottaa vakavasti se Raamatun ajatus, että Jumala vihaa syntisiä.

Ennen kun menetämme täysin toi-

”Kun Tuomarimme katsoo meitä viimeisellä tuomiolla, hän ei näe meidän syntisyyttämme, vaan hän näkee Kristuksen ristin. Kristus on sovittanut meidät kertakaikkisesti.

Ristillä tapahtuvan sovitus työn kautta syntinen on saanut lahjaksi siunauk- sen. Lain kirous on poissa, sillä Juma- la on kärsinyt itse ristillä. Kristus on maksanut kärsimyksen ja ristin kiro- uksen kautta täydet lunnaat pelastaak- seen syntiset ihmiset. Isä on kärsinyt Poikansa kuoleman. Ristillä on tapah- tunut kuolema Jumalassa.

Puhuttaessa sovituksista, syntiä ja syyllisyyttä ei saa laimentaa. Mikäli näin tehdään, koko vanhurskauttamis- oppi jää vaille pohjaa. Jumala vihaa syntiä ja pahuutta. Tämä on tietysti ikävää kuultavaa. Moni ajattelee, että puhe Jumalan vihasta ja tuomiosta ei sovi yhteen sen ajatuksen kanssa, et- tä Jumala on armollinen ja rakastava. Kuitenkin, mikäli poistetaan Juma- lan viha ja oikeudenmukainen tuomio, poistetaan myös armo. On tapana sa- noa, että Jumala vihaa syntiä, mutta rakastaa syntistä. Raamatun mukaan

vomme pelastuksemme suhteen, joka tässä valossa näyttää tietysti mahdot- tomalta, täytyy muistaa, että Jumalan viha on sovitettu ristillä täydellisesti ja kertakaikkisesti (Jes. 53, 2.Kor.5:19-21). Jumala on tehnyt tämän, kos- ka hänen rakkautensa meitä kohtaan on niin käsittämätön ja mittaamaton (Room. 5:6-21). Se, mitä ristillä ta- pahtuu, osoittaa sen, että Jumalan rak-kaus on ehdotonta rakkautta. Juma- la kärsii. Jumala on antanut itsensä ristiinnaulittavaksi meidän sijastam- me. Kärsimyksellään hän on muutta- nut pahan hyväksi. Hänen rakkauten- sa kohdistuu niihin, jotka ovat ennen olleet hänen vihollisiaan. Ristin kär- simys osoittautuu suuremmaksi kuin viha. Kun Tuomarimme katsoo meitä viimeisellä tuomiolla, hän ei näe mei- dän syntisyyttämme, vaan hän näkee Kristuksen ristin. Kristus on sovittanut meidät kertakaikkisesti.

Sillä minä en ole vetäytynyt pois julistamasta teille kaikkea Jumalan tahtoa. (Apt. 20:27)

Jumalani,

kiitän sinua siitä, ettei apostolisi vetäytynyt pois julistamasta, vaan täytti virkansa. Aivan erityisesti iloitsen siitä, millaisesta julistuksesta sanankohta puhuu.

Evankeliumisi julistus on vastine pois vetäytymiselle.

Se on vastine hylkäämiselle ja selän kääntämiselle, vastine kylmyydelle ja kovuudelle.

Miten iloitsenkaan tästä negatiivista!

Eikö evankeliumin julistus silloin tulekin kohti ja luokse?

Eikö se hoida ja ole läsnä?

Eikö se ole juuri sellaista kuin Raamatusta näen; ja sydämeni janoaa!

Sillä sellaiselta sinä Jeesus, Sanassa näytät. Käännät kasvosi minua kohti. Tulet luokseni.

Opetat kaiken Jumalan tahdon ottamatta siitä mitään pois.

Paljastat sydämeni kauhean epäuskon.

Raastat vereslihalle kustannuksia valittavan uskoni omiin kykyihin.

Tuomitset armoa anelevat helmasyntini.

Taakoitat lakihenkisyyteni.

Muserrat tuomitsemisenhaluni.

Ja sitten – juuri kun odotan, että käännät kylmän selän, sinä tuletkin lähelle.

Katsot sieluni pimeimpään sopukkaan,

kosketat sitä, mikä minussa on saastaista, häpeällistä, rikkinäistä, vajaata, pelokasta – ja sanot niin, että sieluni uskaltaa sinuun:

Älä pelkää.

Syntisi on annettu anteeksi.

Tänään minun on määrä tulla sinun luoksesi.

Minun ruumiini ja vereni, sinun puolestasi.

Jää Herran rauhaan.

Sillä Jeesus,

sinä totisesti olet rauhani – ja rauhassa sinä lähetät minut elämään, jos mahdollista, kaikkien kanssa.

Aamen.

Miika Nieminen

SURUN LÄPI UUSIIN PÄIVIIN

PETRI HILTUNEN SAKARI JÄRVINEN

Tein kahdeksan vuotta sitten tähän lehteen jutun Jorma ja Marja Kapasesta (3 / 2006). He olivat löytäneet hengelliseksi kodikseen edellisenä syksynä perustetun Kouvolan Paulus-yhteisön. Kapaset tarttuivat tarmokkain ottein yhteisön tehtäviin ja hoitivat mm. suntion, kahvittajan ja hallituksen jäsenen tehtäviä.

Tänä keväänä, helmikuun 28. päivänä, pitkäaikainen avioliitto päättyi. Jorma kuoli kotonaan äkilliseen sairauskohtaukseen, ja hänet haudattiin pari viikkoa myöhemmin. Kuinka Marja jaksaa tämän menetyksen jälkeen?

- Kaikki on muuttunut minun elämässäni, ihan kaikki. Vaikka ulkonaisesti monikin asia on ennallaan kuten esimerkiksi työ, sisäisesti kaikki on toisenlaista. Valtava määrä energiaa menee, kun yrittää koodata elämän asioita uuteen järjestykseen. Ja muodostaa suhdetta itseensä ja ympäristöönsä uudesta tilanteestaan käsin. Haluaisin säilyttää kaiken ennallaan, mutta se ei ole mahdollista, koska kaikki on muuttunut.

Vuosien aikana Marjan vastuu on lisääntynyt. Hän toimii nykyisin Kympälaakson psykiatrisen sairaalan johtavana ylilääkärinä.

- Ympäröivä haastava ja kovaaltakin tuntuva maailma vaatii saman minkä ennenkin. Se ei anna surevalle leskelle yhtään ”tasoitusta”. Oma sisin on herkkä, hellä, vereslihalla, mutta silti on pärjättävä normaalielämässä, tavaliseen tapaan.

- Paulus-seurakunta, jokapyhäinen messu on ollut minulle korvaamaton apu ja tuki. Liturgiaan hiljentyminen, sana ja ehtoollinen ovat hoitaneet minua ihmeellisellä tavalla.

MILLÄ TAVOIN OLET HOITANUT SURUASI?

- Tämä on hyvin henkilökohtainen kysymys. Herkistyn, liikutun vähäis-

Kuvassa Marjan tukena on veljenpoika Teemu Tupala

tä asioista. Olen purkanut tunteitani lenkkeilemällä, joskus jopa yltiöpäisesti. Olen muistellut rikkaita vuosia, jotka Jorman kanssa saimme jakaa. Olen liikkunut luonnossa paljon, paikoissa joissa Jorman kanssa melkein 30 vuoden ajan retkeiltiin. Olen tuijottanut Jorman kuvaa, takkatulta ja joskus seinääkin. Olen käynyt mielessäni läpi kuoleman hetkeä. Iankaikisuus- ja taivasnäkömät ovat olleet aivan eri tavalla läsnä kokemuksissani ja ajatuksissani. Iloitsen siitä, että saan tietää Jorman olevan Taivaan kirkkautessa, missä ei ole enää varjoja.

MITEN TÄSTÄ ETEENPÄIN?

- Suru tulee kulkemaan mukana vielä varmaan pitkäänkin. Olen kuitenkin saanut jo uusia voimia alavireisen ja voimattoman kesäkauden jälkeen. Jaksaan työssäkin taas hiukan paremmin huolimatta haastavista ajankohtaisista

tilanteista.

- Svein Ellingsenin virressä sanotaan: ”Surun läpi kuljet uusiin päiviin, jolloin uudet kädet odottavat sinun kättäsi”. Jumalan armon varassa, Kristuksen käsissä jatkan elämäni eteenpäin ja olen kiitollinen sen tarjoamisesta uusista mahdollisuuksista. Jorma on päässyt rauhaan taistelustaan, minun osanani on edelleen taistelu ja kilvoitus.

Haastattelussaan kahdeksan vuotta sitten Kapaset kertoivat, että heille tärkeäksi on muodostunut Raamatun jae: *Vuoret väistykööt ja kukkulat horjuko, mutta minun armoni ei sinusta väisty eikä minun rauhanliittoni horju, sanoo Herra, sinun armahtajasi* (Jes. 54:10).

Vieläkö tuo jae kantaa Marjaa?

- Kyllä tuo sama raamatunjae kantaa edelleen.